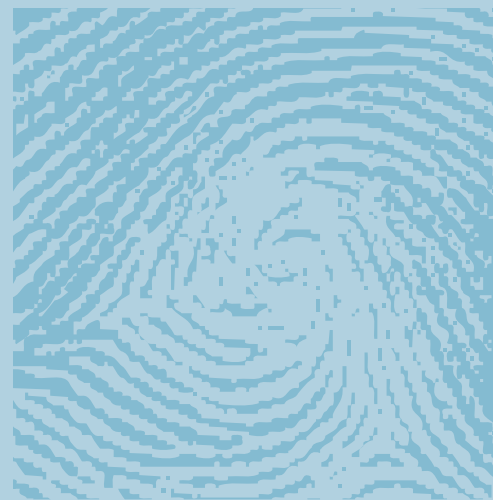

HIV/AIDS (bệnh liệt kháng) - Trả lời các thắc mắc của quý vị (HIV/AIDS – Your questions answered)

Tháng Bảy (July) 2003

Vietnamese

HIV là gì?

HIV là chữ viết tắt của Human Immunodeficiency Virus (Siêu vi khuẩn Suy thoái Miễn nhiễm Nhân chủng). HIV gây bệnh AIDS (bệnh liệt kháng).

AIDS là gì?

AIDS là chữ viết tắt của Acquired Immune Deficiency Syndrome (Hội chứng Suy thoái Miễn nhiễm Tiếp thụ).

Tiếp thụ (acquired) có nghĩa là không do di truyền.

Suy thoái miễn nhiễm có nghĩa là hệ thống miễn nhiễm của cơ thể bị suy sụp.

Hội chứng (syndrome) tức là nói đến nhiều loại bệnh có thể kết hợp với một chứng bệnh khác. Trong trường hợp này, người ta dùng các chứng bệnh lợi dụng sự yếu thế của hệ thống miễn nhiễm trong cơ thể để định nghĩa sự phát bệnh liệt kháng.

Quý vị bị nhiễm HIV bằng cách nào?

HIV có thể lây truyền bằng cách:

- Giao hợp qua âm đạo hay hậu môn không an toàn với người có HIV.
- Dùng chung các dụng cụ chích với người có HIV.
- Từ bà mẹ có HIV sang cho đứa con trong lúc mang thai, sinh con hoặc lúc cho con bú sữa mẹ.
- Giao hợp bằng miệng không an toàn với người có HIV (ít khi).

Tại Úc, trường hợp lây nhiễm HIV thông thường nhất là giao hợp không mang bao cao-su ('áo mưa') (condom), và dùng chung các dụng cụ chích.

Liệu tôi có thể nhiễm HIV qua côn trùng, thú vật, bàn ngồi của cầu tiêu, ôm nhau, bắt tay, các vật dụng trong nhà, hồ bơi v.v. hay không?

Không! HIV không thể lây nhiễm qua sự giao tiếp thông thường hoặc sự chung dụng trong gia đình. HIV không thể sống lâu khi ở bên ngoài cơ thể. Thuốc tẩy bình thường dùng trong nhà hay sà-phòng và nước ấm có thể diệt loại siêu vi khuẩn này.

Tình dục an toàn là gì?

Tình dục an toàn là trong lúc giao hợp, không có sự trao đổi tinh dịch, các chất do âm đạo tiết ra hay máu giữa những người cùng làm tình. Lúc giao hợp (qua âm đạo hay hậu môn), sử dụng bao cao-su đúng cách sẽ giảm thật nhiều nguy cơ bị lây nhiễm HIV. Phải dùng bao cao-su chung với thật nhiều chất nhờn nhân tạo có gốc nước (water-based lubricant). Hiện cũng có sẵn loại bao cao-su cho phái nữ và cũng phải dùng chung với thật nhiều chất nhờn nhân tạo nói trên. Các sinh hoạt tình dục an toàn gồm có thủ dâm cho nhau, sờ mó, nựng nịu, cơ thể cọ sát nhau và xoa bóp gợi hứng. Chúng tôi đề nghị nên dùng các sinh hoạt tình dục an toàn nếu một trong hai người phối ngẫu có HIV hoặc không chắc có HIV hay không. Giao hợp an toàn (dùng bọc cao-su) cũng ngừa bị lây nhiễm các bệnh phòng tình thông thường khác, ví dụ như bệnh lậu và bệnh hoa liễu chlamydia.

Tôi có thể bị lây nhiễm HIV vì giao hợp qua miệng hay không?

Làm tình qua miệng có nguy cơ lây nhiễm HIV thấp nhưng tốt hơn nên

dùng bọc cao-su hoặc tránh xuất tinh vào trong miệng khi:

- Một trong hai người có mụn lở hoặc nướu bị chảy máu; hay
- Vừa mới đánh răng hoặc dùng nhọ cửa kẽ răng.

Có phải hôn môi đưa lưỡi vào miệng là cách lây nhiễm HIV hay không?

Hành vi này hiếm khi gây nguy cơ. Nước bọt của người mang HIV có một số lượng rất ít siêu vi khuẩn này. Để bị lây nhiễm HIV, phải cần thật nhiều nước bọt đi vào đường máu của quý vị qua chỗ mụn lở hay chỗ nướu chảy máu.

Nếu được tiếp máu thì nguy cơ bị lây nhiễm HIV như thế nào?

Từ Tháng Năm 1985, tất cả máu được hiến tại Úc đều được thử nghiệm để tìm HIV. Tức là hiện nay những lần tiếp máu rất hiếm khi có nguy cơ bị lây nhiễm HIV.

Tôi có thể bị lây nhiễm HIV lúc hiến máu hay không?

Không - kim chích, các gói bông băng, miếng băng nhỏ để thấm và lưỡi trích lên ngón tay đều không bao giờ được dùng trở lại.

Các triệu chứng của HIV gồm có những gì?

Các triệu chứng của HIV đều thông thường như một số bệnh khác. Nếu quý vị nghĩ mình đã nằm trong nguy cơ bị lây nhiễm HIV hoặc nếu có bất kỳ một (hoặc nhiều) dấu hiệu nào dưới đây kéo dài trong một tháng hay lâu hơn, phải đến gặp bác sĩ.

Các triệu chứng thông thường của nhiều bệnh liên hệ đến HIV gồm có:

- Triệu chứng giống như bị cúm.
- Vô cùng mệt mỏi và liên tục.
- Bị sốt, lạnh và đổ mồ hôi đêm.
- Sụt cân lượng nhanh chóng.
- Sưng hạch bạch huyết ở cổ, nách hay háng.
- Các đốm trắng hay các dấu bất thường ở trong miệng.
- Da nổi đốm trắng hay nổi mụn (bằng phẳng hoặc lồi lên, thường không đau và có màu hơi tím).
- Ho liên tiếp hoặc ho khan.
- Tiêu chảy
- Ăn mất ngon dần.

Một số người có HIV lại không có triệu chứng nào, và vì họ mang siêu vi khuẩn này nên có thể lây truyền qua máu hay dung dịch của cơ thể.

Tôi có thể thử nghiệm để tìm HIV không?

Được. Các cuộc thử nghiệm máu có thể tìm ra sự nhiễm trùng HIV. Nếu quý vị nghĩ rằng mình đã nằm trong môi trường có HIV, nên đến gặp bác sĩ hoặc đến viếng một trong các dịch vụ được liệt kê.

Nếu tìm thấy trong máu của một người bị nhiễm trùng HIV thì người ta gọi người đó là có HIV dương tính. Khoảng thời gian ngắn sau khi một người bị nhiễm trùng HIV thì đó là lúc không thể tìm thấy siêu vi khuẩn này trong máu của họ. Do đó cần phải có thêm một cuộc thử nghiệm bổ túc ba tháng sau đó. Tất cả những người yêu cầu được thử nghiệm tìm HIV đều phải qua các buổi cố vấn tiền và hậu thử nghiệm.

Thử nghiệm tìm HIV bao gồm những gì?

- Thử nghiệm này phải có tính cách tự nguyện và chỉ được thực hiện với sự đồng ý sau khi được hướng dẫn đầy đủ.
- Phải cung cấp các chi tiết về những gì được thực hiện trong cuộc thử nghiệm.
- Phải thảo luận về mục tiêu và ý nghĩa của cuộc thử nghiệm.
- Cố vấn hậu thử nghiệm.

Buổi cố vấn hậu thử nghiệm rất quan trọng cho dù cuộc thử nghiệm có kết quả ra sao. Nếu cuộc thử nghiệm

cho kết quả dương tính, buổi cố vấn hậu thử nghiệm có thể sẽ hỗ trợ về mặt cảm xúc, chỉ dẫn thêm về chứng bệnh và giới thiệu đến các dịch vụ hỗ trợ. Nếu cuộc thử nghiệm cho kết quả âm tính, buổi cố vấn hậu thử nghiệm có thể hướng dẫn cách đề phòng HIV.

Bệnh Liệt kháng và HIV khác nhau như thế nào?

HIV gây bệnh Liệt kháng

Một số người có HIV có thể không bị bệnh liệt kháng. HIV làm suy yếu hệ thống miễn nhiễm trong cơ thể, khiến cơ thể mở ngõ cho nhiều loại nhiễm trùng khác và các bệnh ung thư. Đối với hầu hết những người có HIV, tiến trình chuyển sang bệnh liệt kháng khá chậm chạp và cần phải nhiều năm để giai đoạn nhiễm trùng HIV phát triển sang bệnh liệt kháng. Nếu không chữa trị và trong vòng từ 5 đến 10 năm, những người có HIV dần dần sẽ bị ngã bệnh và có thể phát bệnh liệt kháng. Tuy nhiên một tỉ lệ nhỏ những người bị nhiễm HIV không cho thấy sức khỏe của họ bị ảnh hưởng, dù là 10 năm sau. Việc chẩn đoán bệnh liệt kháng có thể đòi hỏi phải thực hiện một số thử nghiệm đặc biệt trong phòng thí nghiệm.

Có thể chữa trị hay chữa khỏi HIV/bệnh liệt kháng hay không?

Hiện không có thuốc chữa hay cách chữa khỏi chứng nhiễm trùng HIV hay bệnh liệt kháng. Tuy nhiên, có các phép trị liệu bằng thuốc men có thể làm trì trệ cũng như có thể ngăn ngừa các chứng bệnh liên hệ đến HIV, đồng thời làm chậm sự phát triển sang bệnh liệt kháng. Các loại thuốc này khó sử dụng vì chúng gây nhiều phản ứng phụ cũng như các đợt trị liệu thật khó khăn. Khi một người nào đó bắt đầu chữa trị HIV bằng thuốc men, họ phải tiếp tục dùng loại thuốc đó trọn đời. Ngoài ra còn phải chữa trị thêm nhiều chứng bệnh đặc biệt có liên hệ đến HIV và bệnh liệt kháng.

Các phép trị liệu bổ túc cũng được sử dụng để kèm chế nhiều phản ứng phụ của phép điều trị bằng thuốc

men nhằm giúp nâng cao sự vui sống của bệnh nhân. Bất cứ lúc nào cũng có các loại thuốc mới và phép trị liệu mới được áp dụng thử.

Muốn biết thêm chi-tiết?

Melbourne Sexual Health Centre, Carlton

Điện thoại: 03 9347 0244

TTY (điện thoại đánh chữ cho người điếc): 03 9347 8619

Vùng quê gọi số: 1800 032 017

Các dịch vụ đều miễn phí và kín đáo

Dịch vụ cho toàn tiểu bang:

AIDSLINE - đường dây cố vấn qua điện thoại - 9347 6099

Vùng quê: 1800 133 392

TTY: 1800 032 665

Victoria AIDS council / Gay Men's Health Centre

9865 6700

Số miễn phí: 1800 134 840

TTY: 03 9827 3733

Access Information Centre: 9276 6993

www.accessinfo.org.au

The Centre Clinic:

Northcote Community Health Centre: 9481 7155

St Kilda: 9525 5866

Family Planning Victoria:

9257 0100

Action Centre: 9654 4766

Phòng mạch Hoa liễu vùng quê:

The Annexe Sexual Health Clinic, Balarat

03 5333 1635

STD Clinic - Community Health Bendigo

03 5434 4330

Geelong Sexual Health Clinic 03 5221 4735

STD Clinic - Vermont Street Clinic, Wodonga

03 6051 7470

STD Clinic - Latrobe Regional Hospital, Traralgon

03 5173 8000